

■ Парламенцкі дзённік

Дакументы ў пакеце

Як рабіць законы больш эфектыўнымі, разбіраліся ў парламенце

На семінары ў авальнай зале Дома ўрада сабраліся прадстаўнікі абедзвюх палат, Міністэрства юстыцыі, Адміністрацыі Прэзідэнта, Канстытуцыйнага Суда і іншых дзяржаўных устаноў. Яны абмеркавалі плюсы і мінусы ўвядзення пакетнага прынцыпу падрыхтоўкі праектаў нарматывных прававых актаў. Станоўчага, здаецца, больш, але калі выкарыстоўваць такі падыход там, дзе ён сапраўды патрэбны.

Ала БОДАК, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве, тлумачыць, што «калі з асноўным дакументам адначасова рыхтуецца і ўвесь астатні пакет актаў, які забяспечвае механізм (дапусцім, сёння ва ўказе прадугледжваюцца адсылачныя нормы аб тым, што парадак рэгламентуецца альбо пастановай урада, альбо ведамасным актам, то адначасова рыхтуюцца ўсе гэтыя акты) — гэта і ёсць так званы пакет».

Абмеркаванне праходзіць падчас падрыхтоўкі да разгляду ў другім чытанні новай рэдакцыі Закона «Аб нарматывных прававых актах Рэспублікі Беларусь». У ім пакетны прынцып плануецца распаўсюдзіць на больш шырокае кола актаў заканадаўства. Дарэчы, зараз, паводле звестак Нацыянальнага цэнтра прававой інфармацыі, штомесячна прымаецца каля 800 прававых актаў.

Пакетны прынцып — не навінка, ён прапаноўваўся яшчэ ў Канцэпцыі ўдасканалення заканадаўства, якая была прынятая ў 2002 годзе. Хоць у існуючай рэдакцыі Закона «Аб нарматывных прававых актах Рэспублікі Беларусь» няма прамога ўказання на падрыхтоўку па пакетным прынцыпе. Але ў ёй замацаваны сістэмнасць і комплекснасць прававога рэгулявання грамадскіх адносін, што па факце цесна звязана з прынцыпам пакета. На гэта звярнуў увагу міністр юстыцыі Беларусі Алег СЛІЖЭЎСКІ. Ён лічыць, што «хоць па зразумелых прычынах прымяненне пакетнага прынцыпу падрыхтоўкі праектаў не заўсёды магчымае, але тым не менш неабходнасць пашырэння яго ўжывання прадыхтавана практыкай».

Начальнік галоўнага дзяржаўна-прававога ўпраўлення Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Андрэй МАЦЕЛЬСКІ адзначае, што цалкам адмовіцца ад адсылачных нормаў нельга. Пры гэтым заканадаўцу важна знайсці баланс, пры якім усё важнае рэалізавана ў законе, а колькасць падзаконных актаў мінімальная. Але нярэдка падзаконныя акты прымаюцца з вялікім спазненнем. Напрыклад, у маі мінулага года ў сілу ўступілі змяненні і дапаўненні Закона «Аб ветэрынарнай дзейнасці», але больш за 40 актаў не былі прыведзены ў адпаведнасць...

Надзея АНІСОВІЧ ■

■ Медыяпрастора

КАБ НЕ ТРАПІЦЬ У «СЕТКУ»

Палова зваротаў грамадзян на адрас Міністэрства інфармацыі датычыцца работы інтэрнэт-парталаў і сацыяльных сетак

У апошні час рэзка ўзрасла колькасць просьбаў, патрабаванняў, скаргаў, крытычных выпadaў, якія паступаюць ад грамадзян на адрас Міністэрства інфармацыі ў сувязі з дзейнасцю вэб-сайтаў і таго, што адбываецца ў інтэрнэт-сетках. Людзі апелююць да нас як да аўтарытэтнага дзяржаўнага органа, закліканага «навесці парадак» у інтэрнэт-прасторы. Пры гэтым часта перабольшваючы магчымасці дзяржавы ў гэтай сферы.

Сярод зваротаў усё часцей чуваць заклікі «пакараць», «спыніць», «засцерагчы». І мала хто з абураных «бяздзейнасцю чыноўнікаў» задумваецца, што адказныя асобы пастаўленыя ў жорсткія рамкі заканадаўства, таму шмат у чым абмежаваныя.

Штогод Міністэрства інфармацыі атрымлівае каля 400 лістоў і паведамленняў рознага кшталту, не лічачы ананімных. Намі праведзены іх пільны аналіз. Для гэтага была адабрана ўся пошта, якая прыйшла з верасня 2017-га па студзень 2018 года. З 86 зваротаў, якія паступілі за гэты перыяд, амаль палова датычыцца работы інтэрнэт-сайтаў і сацыяльных сетак.

Вялікая колькасць зваротаў прасякнута трывогай за дзяцей, якія, заходзячы нават на самы бяскрыўдны сайт, у любы момант могуць убачыць на ім спасылку на жорсткае відэа ці так званую сексуальную «клубнічку» і без абмежаванняў па гэтай спасылцы перайсці на партал зусім не для дзіцячых вачэй. «Чаму, — чытаем у адным з допісаў, — нас штодня засяроджваюць на сексе, забойствах, крушэннях, аварыях? Колькі мы будзем цяпець увесь гэты інфармацыйны бруд?»

Тыя ж матывы ў лісце жыхара Фаніпаля, абуранага гламурным артыкулам на адным з парталаў пра парачку беларускіх

геяў, якія пасяліліся ў Швецыі. «Не дай бог, — піша ён, — мне дажыць да наступстваў Садома і Гаморы. Наогул што-небудзь робіцца ў дзяржаўных службах, каб гэты бруд не вылазіў з усіх шчылін? Дзе закон? За сябе я не баюся. А мае дзеці? Ці не вы іх павінны абараніць ад гэтага патоку?»

Ліст падобнага роду, у якіх людзі абураюцца з нагоды прапаганды ў інтэрнэце распусты, гвалту і жорсткасці, — пятая частка ад агульнай колькасці тых, што прыходзяць у міністэрства.

Але гэтая лічба вельмі ўмоўная. Паколькі тыя ж тэмы падываюцца, калі гаворка заходзіць пра іншыя негатыўныя бакі інтэрнэт-прасторы. Напрыклад, аб паводзінах удзельнікаў шматлікіх форумуаў. Гнеўных пасланняў на конт гэтага таксама нямала. На думку іх аўтараў, на форумах пануе поўнае бязмежжа. Людзі, якія ўступаюць адзін з адным у слоўныя баталіі, часам выходзяць за рамкі ўсякіх прыстойнасцяў. Не дзіўна, што пасля гэтага мы атрымліваем вось такія лісты.

«Прашу Міністэрства інфармацыі прыняць меры па недапушчэнні або абмежаванні магчымасці напісання каментарыя пад навінамі... Публікацыя нецэнзурных выказаў і правакацыйных каментарыяў спрыяе маральнаму распаду чытачоў, а таксама шакіруе непадрыхтаваных людзей. Свабода слова павінна заўсёды ісці паралельна з адказнасцю. Часта недапушчальныя з пункту гледжання маральнасці каментарыі займаюць топ-пазіцыі. Нават калі выказаць здагадку, што з пункту гледжання сённяшніх законаў і прававых нормаў такое дапушчальна, то з пункту гледжання чалавечнасці і культурных нормаў — адназначна не. Прашу разгледзець строгія меры ў дачыненні да сайта аж да поўнай забароны на публікацыю навін, пакуль ва ўладальнікаў партала не прыйдзе разуменне адказнасці за тое, што яны

публікуюць і якія каментарыі дапускаюць», — піша наш карэспандэнт з Мінска.

Абмяркоўваючы стылістыку ўдзельнікаў форумуаў, аўтары адрасаваных нам лістоў амаль заўсёды з трывогай адзначаюць, што падчас гэтых дыскусій, акрамя іншага, абражаюцца нацыянальныя і рэлігійныя пачуцці грамадзян. А гэта, як падкрэсліваецца ў паведамленнях, пагражае распальваннем міжэтнічных і нават міждзяржаўных канфліктаў. З асаблівай вострынёй гэтая тэма прагучала ў лісце з Гродна: «...п'яшчотна апякуемае кімсьці інтэрнэт-выданне рэгулярна і беспакарана ажыццяўляе антыдзяржаўную дзейнасць, распальваючы нянавісць, сеючы разлад і варожасць паміж грамадзянамі Беларусі і Расіі. Люстрацыйныя камітэты, якія працуюць на Украіне, як бы намякаюць пра тое, што падлашчванне ўлады да нацыяналістаў заўсёды дрэнна заканчваецца. Для ўлады, як правіла. І для дзяржавы».

Пытанні выклікае і законнасць дзеянняў некаторых парталаў. Уладальнікі сайтаў, мяркуючы па некаторых допісах, нярэдка пускаюцца ў шантаж. Напрыклад, выбіраюць нейкую фірму і пачынаюць з дапамогай публікацыі негатыўных каментарыяў наносіць шкоду яе рэпутацыі. А каб спыніць гэты вал «кампрамату», прызначаюць адкупную цану. Дырэктар мінскай будаўнічай кампаніі паведаміў у сваёй электроннай карэспандэнцыі, што з яго за такую «паслугу» патрабавалі каля 100 тысяч рублёў.

Не грэбуюць адміністратары сайтаў, як вынікае са скаргаў, таксама распаўсюджваннем фота, відэа, тэлефонных размоў прыватных асоб без іх згоды. Абураныя лісты аб умياшанні ва ўласнае жыццё грамадзян з боку ўладальнікаў інтэрнэт-рэсурсаў складаюць значную долю электроннай пошты. Прэтэнзіі, здараецца, пераходзяць і ў плоскасць аўтарскага права, — калі літаратурны ці мастацкі твор змяшчаецца на ін-

тэрнэт-старонцы без ўзгаднення з аўтарам. Напрыклад, член Саюза пісьменнікаў Беларусі абураецца: «Некалькі разоў я на старонках пэўных сайтаў пісаў, каб іх адміністратары знялі мае творы, але яны да мяне не прыслухаліся, выніку так і не дабіўся. Увогуле, кантактаў з адміністратарамі сайтаў знайсці немагчыма... Хто яны, піраты? Прашу вас прыняць меры, каб мае аповесці, апавяданні і казкі былі выдалены з указаных сайтаў, паколькі іх адміністратары груба парушаюць мае аўтарскія правы...»

Характэрна, што адзін з тых, хто звярнуўся па тлумачэнні ў міністэрства, — уладальнік сайта. Яшчэ адзін чалавек піша, што жадае стварыць уласны YouTube-канал. Няма сумненняў, што такая дзейнасць будзе станавіцца ўсё больш прывабнай, асабліва для маладога пакалення. І дзяржаве давядзецца прыкласці нямала намаганняў, каб рэгуляваць звязаныя з гэтым працэсы.

У цэлым жа праведзены аналіз электронных зваротаў грамадзян сведчыць пра тое, што насельніцтва працягвае імкліва паглыбляцца ў інтэрнэт-прасторы. З аднаго боку, гэта паказчык сучаснага развіцця грамадства. З другога — такі круты паварот у свядомасці людзей, вобразе іх мыслення і жыцця прымушае задумацца: ці не стане гэты віртуальны свет некіраваным. Занадта яскрава праяўляюцца многія негатыўныя тэндэнцыі, уласцівыя менавіта інтэрнэт-прасторы. Відавочна, што наслявае неабходнасць рабіць крокі на заканадаўчым узроўні, каб гэтыя тэндэнцыі нівеляваць або папярэдзіць. У адваротным выпадку мы рызыкуем патануць у брудзе і супрацьпраўным бязмежжы вэб-сайтаў і сацыяльных сетак і, што самае страшнае, — згубіць там сваіх дзяцей.

Мікалай МІХАЙЛАЎ ■

ГРАМАДЗЯН БЕЛАРУСІ СЯРОД АХВЯР КАТАСТРОФЫ САМАЛЁТА Ў ПАДМАСКОЎІ НЯМА

Аб гэтым паведамілі ў пасольстве Беларусі ў Расіі. Гэтую ж інфармацыю беларускаму дыпрадстаўніцтву пацвердзілі ў кампаніі, якая абслугоўвае «Саратаўскія авіялініі» ў аэрапорце Дамадзёдава. Катастрофа самалёта Ан-148 адбылася 11 лютага, пасля ўзлёту з аэрапорта ў Дамадзёдава. Самалёт выконваў рэйс з Масквы ў горад Орск Арэнбургскай вобласці. На борце знаходзіліся 65 пасажыраў і 6 членаў экіпажа, усе яны загінулі.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста выказаў глыбокія спачуванні Прэзідэнту Расіі Уладзіміру Пуціну, родным і блізкім трагічна загінулых у авіякатастрофе ў Падмаскоўі, паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што вестка пра крушэнне пасажырскага самалёта, якое прывяло да шматлікіх чалавечых ахвяр, болей адгукнулася ў сэрцах беларусаў. «Мы шчыра падзяляем з братэрскім народам Расійскай Федэрацыі смутак і боль у сувязі з гэтай трагедыяй», — гаворыцца ў спачуванні.

ЗША ВЫКАЗАЛІ ГАТОЎНАСЦЬ ДА ПЕРАМОЎ З КНДР

Злучаныя Штаты гатовыя сесці за стол перамоў з КНДР. Пра гэта заявіў віцэ-прэзідэнт ЗША Майкл Пенс у інтэрв'ю газеце The Washington Post (WP). Ён расказаў,

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

як абмеркаваў з паўднёвакарэйскім лідарам Мун Чжэ Інам умовы для далейшага ўзаемадзеяння з Пхеньянам, якое пачне спачатку Рэспубліка Карэя і патэнцыйна Злучаныя Штаты неўзабаве пасля таго. Пенс сказаў, што гэта «максімальны ціск і ўзаемадзеянне ў той жа час». Як адзначае WP, гэта важная змена папярэдняй пазіцыі Вашынгтона.

КАНФЛІКТ У СІРЫІ ЎВАЙШОЎ У АДНУ З САМЫХ КРОВАПРАЛІТНЫХ СТАДЫЎ

Падчас авіяўдараў па тэрыторыі Сірыі толькі за першы тыдзень лютага загінула больш за адну тысячу мірных жыхароў. Гэта стала адным з самых высокіх паказчыкаў за ўвесь час супрацьстаяння, паведамілі ў канцылярыі генеральнага сакратара ААН Антонію Гутэрыша. Ён выказаў занепакоенасць «трывожнай ваеннай эскалацыяй у Сірыі, якая перацякае за яе межы». Генеральны сакратар ААН нагадаў бакам канфлікту пра абавязальствы ў рамках міжнароднага гуманітарнага права, а таксама заклікаў усіх «працаваць над дасягненнем неадкладнага і безумоўнага спынення гвалту і правяці стрыманасць».

ФРАНЦУЗСКІ НАЦФРОНТ МЯРКУЕ ЗМЯНІЦЬ НАЗВУ

Французская партыя «Нацыянальны фронт» (НФ) можа адмовіцца ад сваёй гістарычнай назвы ўжо ў сакавіку, калі пытанне аб перайменаванні будзе вынесена на галасаванне сярод яе членаў. Гэта пацвердзіла лідар Нацфронту Марын Ле Пен, выступаючы ў эфіры радыёстанцыі Europe 1. «Думаю, што «Нацыянальны фронт «пачынае новы раздзел сваёй гісторыі», — сказала палітык. На думку Ле Пен, зараз для яе партыі «пачынаецца новая прыгода», у час якога Нацфронту трэба будзе зведаць глыбокую трансфармацыю. «Гэта прыгода павінна прывесці нас да ўлады», — заўважыла палітык.

У ЯПОНІІ 3-ЗА МОЦНЫХ СНЕГАПАДАЎ ЗАГІНУЛІ СЕМ ЧАЛАВЕК

Не менш як сем чалавек загінулі за апошні тыдзень у розных раёнах Японіі 3-за інцыдэнтаў, выкліканых моцнымі снегападамі. Калецтва і траўмы атрымалі больш за 70 чалавек, паведамляе тэлеканал NHK. Найбольшая колькасць ахвяр зафіксавана ў прэфектуры Фукуа на ўзбярэжжы Японскага мора, дзе вышыня гурбаў у дні найбольш багатых ападкаў дасягала двух метраў. Многія людзі разбіліся да смерці, калі спрабавалі чысціць дахі сваіх дамоў. Як вядома, моцныя ападкі ў Японіі не спыняюцца ўжо другі тыдзень.